

לעילוי נשמת רבן של ישראל
מרן שר התורה רבינו רבי שמריהו יוסף חיים
בן רבינו מרן יעקב ישראל צוק"ל
שנר"מ מרת הרבנית פעשא מרים ע"ה
ולזכות חיים ברוך בן שרה פעשא
לברכה והצלחה בכל הענינים
תנצב"ה

דברי שי"ח

ממרן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי צוק"ל

אבעלי אסופות

סדר ליל שבועות ומנהגי החג אצל רבינו זצ"ל

סדר הלימוד שנהג רבינו זצ"ל

ולמעשה היה נוהג רבינו זצ"ל להופיע בהדרגה בבית הכנסת לדרמן מיד אחרי סעודת ליל יו"ט, ולפני צאתו לביהכ"ס היה כל שנה מבקש מהרבנית ע"ה ברכה שלא ירדס, והיה יושב באמצע ביהכ"ס במקום שיושבים עם הס"ת מאחורי הבימה, עם הטלית קטן הארוך, לאור יקרות של הלוקסים, ומראהו כמלאך ה', ושלא כדרכו כל השנה לנגן הלימוד בלחישת, כאן היה מגביה קולו ברמה בביהכ"ס, בפרט כשהיה קורא פרשת בראשית היה אומר בקול ויהי ער ויהי בקר של כל יום, וכן ויכולו, וכן בעוד מקומות, ובפרט בסיום חומש, היה אומר בקול, ונשמע קולו בבואו אל הקדש 'חזק חזק ונתחזק'. אמר לי שנהג לעמוד בכל המקומות שעומד בשנים מקרא. בשמות הקדושים שכתוב בתיקון אחרי כל חומש ונביא אמר שרק מהרהרים השם ולא אומרים בפה.

רבינו זצ"ל לא הקפיד לומר התיקון ללא הפסק, והיה עונה לשאלות, רק שהיה ממתין לסיום פרשה פתוחה או סתומה וכיו"ב [וכן היה נוהג גם בקריאת שמו"ת], והיה מפסיק מיד לשמוע השאלה ומסמן ומראה בידו להמתין עם עניית התשובה כשיגיע למקום שיכול לענות. כמו כן פעמים שלפי הצורך היה שותה באמצע [והיה פעמים שהיה הולך לבית בנו באמצע הלילה].

אמר לי שיש קפידא גם בליל שבועות לא ללמוד מקרא בלילה קודם חצות, אא"כ לומד בעיון, ע"י שעה"צ (סי' רל"ח סק"א), ואמר לעיין בזה בס' כף החיים, ואמר דאינו יודע אם הסדר מעכב ויכול לומר המשניות לפני חצות ואח"כ מקרא, ולכן אמר שנוהג עד חצות ללמוד סדרי לימודו הקבועים, גמ' פסחים, רמב"ם הל' יו"ט, שו"ע הל' יין נסך, ומשנ"ב [היה לומד הלכות יו"ט, הלכות חג בחג], וכן למד חזון איש, ורק בחצות התחיל בלימוד תיקון ליל שבועות.

נהג כל השנים ללכת למקוה לטבול לפני עלוה"ש, ואמר שיש בזה ענין גדול כמש"כ מהאריז"ל ע"י באה"ט (סי' תצ"ד ס"ז), ובשנים האחרונות שהיה קשה עליו הדבר עשה התרת נדרים. [והיה טובל בערב יו"ט במקוה שבבית אביו והיה שנה שמיאן ליסע ברכב כמש"כ בשבת קכ"ט ב' ובשו"ע סי' תס"ח ס"י להזהר מהקזת דם בערב שבועות וכן היה מסתפר יום קודם עיו"ט מטעם זה, ובס' שמענו כן ראינו ח"ב פ"ח סי' י"ב השיב רבינו זצ"ל ד"א שטבילה לכבוד הרגל הוא דינא דאורייתא לטהר עצמו ברגל ולמעשה נוקטים שזה רק מנהג ולא מוזכר כלל בשו"ע].

שאלתי ע"ד אמירת היה"ר הנדפס קודם התיקון, ואמר שכיון שנתקן לזה הזמן שרי לאומרו, כמש"כ המט"א (סי' תקפ"ד סכ"ה) בענין תחינות בר"ה שחל בשבת. ושאלתי על מש"כ שם ואחתם למחר בספר הזכרון, ואמר שזה כתבו לאומרים התיקון בליל הוש"ר שהוא עת החיתום. והראתי שגם בזה המודפס בתיקון כתוב שהלומדים יכתבו בספר הזכרון, ואמר ע"פ הגמ' בברכות (ו' א') תרי מיכתבן מילייהו בספר הזכרונות.

אמר לי שרצה לנוח בערב שבועות שיהיה לו כח להיות ער בלילה, ולא נרדם, ואמר ככה זה כשרוצים לנוח לא מצליחים.

היה שנים שבקש להוציא בברכת לעולם יהא אדם, ואמר בשם מרן החזו"א זצ"ל, שחשש כיון שכתוב בתחילתו וישכם ויאמר, דצריך שישכים משינה להתחייב בברכה זו, והביא מהתוס' (ברכות מ"ו א' ד"ה כל ופסחים ק"ד ב' ד"ה כל) שתחילת הברכה הוא באתה הוא עד שלא נברא העולם [ועי' בס' שמענו כן ראינו ח"א פ"ד סי' ז']

לומר בלילה תיקון ליל שבועות או ללמוד גמרא

רבינו זצ"ל היה מספר, ששאל בבחרותו את מרן החזו"א זצ"ל, איך ינהג כשניעור בליל שבועות, האם יאמר סדר 'תיקון ליל שבועות' או ילמד גמרא כמנהג הישיבות, והשיבו מרן החזו"א שיאמר תיקון ליל שבועות, ואמר שלא ידך גיסא כשנשאל החזו"א על דבר זה מאחיין אחר [הגאון רבי מאיר גרינמן שליט"א], השיבו שילמד גמרא, וביאר רבנו זצ"ל שלכל אחד מהם ענה לפי דרכו, שלרבינו ענה שיאמר התיקון, כיון שידע שאביו הקהילות יעקב נהג לאומרו, ושאלת רבינו היא אם להמשיך במנהג זה או ללכת בדרך מנהג העולם, ולכן השיבו שיאמר התיקון ולא ישנה מנהג אביו, ולא ידך גיסא השואל השני אביו נהג ללמוד כמנהג העולם, והוא זה שבא לשנות ולומר התיקון, לכן הורה לו שימשיך במנהגו. ועי' בס' תשובות הגר"ח (עמוד תשמ"ה) על השאלה איך לנהוג בזה, שהשיב, אצלינו המנהג לומר.

מנהג מרן החזו"א זצ"ל ומרן הקה"י זצ"ל בזה

ואמר רבינו זצ"ל שאביו מרן הקה"י זצ"ל היה אומר כל ליל שבועות תיקון ליל שבועות ותר"ג מצוות, ומתפלל עם הנץ, אמנם מרן החזו"א זצ"ל לא אמר בליל שבועות תיקון ליל שבועות וגם לא היה ניעור כל הלילה וכידוע שהיה חלוש בגופו, עי' בס' ארחות רבנו (ח"ב עניני שבועות עמוד קי"ז אות א).

מעשה רב מהגר"א והמגיד מדובנא

והיה רבינו זצ"ל מספר מהמגיד מדובנא, שהיה בביהמ"ד בליל שבועות עם הגר"א, ואמר לו הגר"א לומר התיקון, ואמר על זה המגיד מדובנא משל, לכפרי שבא לעיר הגדולה וראה לראשונה חנות עם חלון ראוה שיש שם דוגמאות ממה שמוכרים בחנות, ומצא חן בעיניו, וכשחזר לעירו נתן כל המעט שהיה לו בחנות בחלון ראוה, ולא הניח כלל סחורה בחנות, וכדי בזיון וקצף, כמו כן אמר המגיד תיקון ליל שבועות ה"ז מעין דוגמאות מכל חלקי התורה, ולמי שלומד כל השנה כל התורה כהגר"א לו נאה להניח דוגמאות מכל חלקי התורה, אבל לאדם כמוני ה"ז כנותן כל חנותו בחלון ראוה.

התיקון קודם לחובות של כל יום

ושאלתי את רבינו זצ"ל, איך לנהוג למעשה, ואמר לי תעשה כרצונך, ואמרתי שאעשה כפי שיוריני, ולמעשה זרזני רבינו זצ"ל לומר התיקון, שיש בזה ענין גדול ע"פ האריז"ל, ואמר את שאר החובות תלמד פעם אחרת, [ואף שלומד כל יום אמר שאי"ז נדר יש לו תשלומין], אבל כעת זה הזמן המסוגל לאמירת התיקון כמו שסידר האריז"ל וכעין המובא בשל"ה, ולשאר הלימודים יש תשלומין בזמן אחר, ואחרי הלילה שאלני אם גמרתי התיקון, ואמרתי שלא הספקתי הכל, ואמר לי מה התעמקת שם כל כך, ואמר שיש תשלומין גם ביום ושנה הבאה תאמר בלילה, ופעם אחרת אמר יש תשלומין כל שבעה, ופעם אמר שיש תשלומין מעצרת ועד חנוכה... ותר"ג מצות היה משלים ביום, ואמר שזה אפשר להשלים כל השנה. ועי' בס' פתחי חיים (מכתב ע"ה ס"ד) דכמו שבפסח יש מצות מצה ובסוכות סוכה וד' מינים כך בשבועות יש מצוה להיות ער כל הלילה, ועי' שם (אות ג) שהשיב רבינו דגם קטנים יש לחנכם לאמירת תיקון ליל שבועות, ובמועדי הגר"ח (ח"א סי' קפ"ג) נשאל אם לחנך הקטן להיות ניעור כל הלילה והשיב כרצונו.

שמתחיל מאתה הוא, וכ"כ בס' אעלה בתמר אות י"ד ובס' שאלת רב ח"ב פ"ג שאלה כ"ב, וכן הוכיח באשי ישראל פ"ה הערה ע"ג מדברי הפמ"ג סי' מ"ו סק"ט].

ללמוד אחר עלוה"ש כשאין מי שיוציאו בברכה"ת

אמר רבינו זצ"ל ששאל ממרן החזון איש זצ"ל אם היה ער בליל שבועות והגיע עלוה"ש, ואין כעת לפניו מי שיוציאו בברכות התורה אם אסור ללמוד בינתיים, והשיבו מרן החזון איש דשפיר יכול להמשיך ללמוד, דאף אם ברכוה"ת דאורייתא, האיסור ללמוד לפני ברכוה"ת הוא מדרבנן שלא ללמוד כשיכול לברך, וכל שא"א לו לברך מספק ואין כעת מי שיוציאו שפיר מותר ללמוד (דעת נוטה ח"ב סי' קצ"ג), ועי' גם בס' ארחות רבינו (ח"ג עמוד ר"ג ס"ו) ובמעשה איש (ח"ג עמוד ר"י).

מתי יש חיוב ברכוה"ת מה"ת

בגליון המשנה ברורה של רבינו הקשה על מש"כ המשנ"ב (סי' מ"ז סק"ח) דהניעור כל הלילה יש לו לצאת יד"ח ברכוה"ת מאחר, הרי המשנ"ב (שם סק"א) הכריע שברכוה"ת דאורייתא וא"כ מספק יש לו לברך שנית, והשיב רבינו בכת"י [ובאר בע"פ] דמה"ת ודאי שאין חיוב לברך כל יום מחדש כיון שלא היה הפסק והיסח הדעת, וכל הספק הוא אם רבנן בעדו לברך ברכה זו בכל יום דומיא דשאר ברכות השחר ובזה ספק ברכות להקל, ולכן סבר מרן החזון איש שיכול להמשיך ללמוד ללא ברכה (הנהגות והליכות לרח"ע הכהן נ"י פ"א ס"י והערה ח מפי רבינו).

כשיש מי שיוציאו לא ילמד

ונשאל רבינו זצ"ל על הלומד בליל שבועות כל הלילה האם כשהגיע עלוה"ש חייב להפסיק שאז נתחייב בברכוה"ת או שמותר להמשיך ללמוד, והשיב שלא ימשיך ללמוד (ס' הנהגות רבינו שו"ת עמוד רס"ח ס"ז) ונראה דהיינו באופן שיש מי שיוציאו דאז חייב לברך ולא יכול ללמוד ללא ברכה, וכ"כ בדינים והנהגות ממרן החזון איש (פ"א אות י"ב) שיכול ללמוד עד שיזדמן לו מי שיוציאו, ועי' בס' זכרון בספר (עמ' ק"כ ק"כח), וכ"כ רבינו בתשובה הנדפסת בקובץ "חלק שלל" על חג השבועות (שער י"א אות קל"ו) וז"ל כמדומה שהחזון איש הקיל בשעת הדחק שיכול ללמוד, והיינו דאינו היתר רק כשאין מי שיוציאו, ועי' בס' תורת אמת (ח"ג עמוד י"ד) דלכן כשהיה רבינו מתעורר בלילה היה נזהר אפי' מהרהור ד"ת רק היה מחשב שמות תנאים ואמוראים, ועי' בשו"ת שבט הלוי (ח"י סימן ע"ז) דבהגיע חיוב של ברכת התורה, כל לימוד תורה בלי ברכוה"ת הוא בגדר איסור.

ראייה מסיפור יציא"מ ללא ברכוה"ת

ומובא מרבינו זצ"ל שאמר דיש ראייה טובה לדברי החזון איש, מהמבואר בהגש"פ שהתנאים עסקו בסיפור יציא"מ עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם הגיע זמן ק"ש והרי כבר קודם לכן היה להם להפסיק לברכוה"ת, ומשמע דרשאים להמשיך בת"ת גם אחר עלוה"ש, עי' מש"כ בס' דרך שיחה (ח"ב עמוד רמ"ט), והעירו דלמה שהביא רבינו בשיח השדה (ברכות י"א ב' ד"ה שכבר) מהחזון איש א"כ במקיים מצות ק"ש או מגילה ליכא מצות ת"ת ואי"צ ברכוה"ת, וה"נ בסיפור יציא"מ אי"צ ברכוה"ת, עי' בקו' דקדוקי מצות (שבועות אות ק"א בהערה), אמנם כיון שמצות סיפור יציא"מ הוא רק בלילה א"כ בעלוה"ש היה להם לברך, ומוכח דרשאים להמשיך ללמוד ללא ברכוה"ת.

מנהגי יזכור ונר נשמה

אמר רבינו זצ"ל דבאמירת יזכור אומר שאני נודב ולא שאני נודר, ואינו מזכיר סכום מסוים, ועי' בס' פתחי חיים (מכתב צ"א ס"א) דבהדלקת נר נשמה יתכן דמקיים כיבוד אב ואם, והשיב שם (אות ג) דשמן זית עדיף וכ"ה בשו"ת חת"ס (אהע"ז ח"ב סי' כ"ה) מובא בפ"ת (אהע"ז סי' קס"ה ס"ז), ולמעשה נהג להדליק בנר נשמה מחלב, וכ' שם (אות ב) דאין להדליק ביו"ט רק אם ישתמש בזה, ועי' שם (מכתב ק"כ ס"א) דבחל יו"ט בע"ש ויש לו יא"צ בשבת ידליק בערב שבת.

מנהג אכילת מאכלי חלב בשבועות

בענין המנהג לאכול בשבועות מאכלי חלב שהובא ברמ"א (סי' תצ"ד ס"ג), אמר רבינו זצ"ל, שאצל מרן החזון איש זצ"ל, וכן בבית אביו מרן הקה"י זצ"ל, אכלו בלילה מאכלי חלב, אבל בביתו נהגו לאכול בבקר כי כך נהגה הרבנית ע"ה בבית אביה מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, כמנהג ירושלים, ובד"ז הולכים אחר מנהג האשה,

[ראה בהגהותיו לס' אלא נדפס שם בהקדמה עמוד י' אות ד]. ועי' בס' פתחי חיים (מכתב ע"ד ס"א) שנשאל רבינו אם בליל יו"ט יש מצוה לאכול בשר, והשיב לא שמענו, ועי' במועדי הגר"ח (ח"ב סי' שכ"א).

בגדי יו"ט בשבת אחרי שבועות ואמירת שלום עליכם בליל שבת
רבינו זצ"ל אמר דביו"ט וחווה"מ המנהג שלובשים 'פראק' שהוא בגד חשוב מבגדי שבת, עי' בתוס' ב"ק (ל"א א') מהירושלמי (ב"ק פ"ד ה"ב) מועד לשבתות שראה הבעלים במלבושים נאים אחרים וחשובים בעיניו נכרים זרים ואינו מכירם, וליו"ט ק"ל (סימן תקכ"ט ס"א) דבגדי יו"ט יהיו יותר טובים משל שבת כמש"כ בהגהות מיימוני (פ"ז מהלכות יו"ט) מהירושלמי קידושין (פ"א ה"ה) ובמטה אפרים (סימן תרכ"ה ס"ל) כתב גם ראוי שכל אדם יהיה לו בגדים מיוחדים ליו"ט נאים יותר משל שבת, [ועי' טעמא דקרא רות פ"ג ג' דיש גם בגדים מיוחדים לר"ח ובחתונה לא ילבש כל הבגדי שבת רק חלקם בגדי ר"ח ע"ש], והלובשים פראק ביו"ט ולא בשבת, כשחל שבת בערב יו"ט או לאחריו, ילבשו בגדי יו"ט גם בשבת שלא יראה כמזלזל בשבת, וכן נהג לגבי נעלים שהיו לו נעלים ליו"ט שבשבת סמוך ליו"ט לבשם גם בשבת, וכן השטריימל שלבש בקידוש ביו"ט לבשו גם בשבת הסמוך ליו"ט, ובשנים האחרונות היה לו גם טלית ליו"ט, [ועי' בקונטרס דקדוקי מצות ח"א אות ס"ג שכן נהג גם אביו מרן הקה"י זצ"ל]. כשחל שבת במוצאי יו"ט לא אמר בליל שבת שלום עליכם ואמר שהמלאכים נשארו מליל יו"ט [ועי' בס' אלא פ"נ ס"ו] שהיה שנים שלא הקפיד בזה].

הנהגות רבינו זצ"ל בעירוב תבשילין

רבינו זצ"ל היה מניח עירוב תבשילין אחרי מנחה, [ובס' שמענו כן ראינו ח"ב פ"ח סי' י"ח כ' דמדינא יכול לעשות כבר בבקר ומ"מ השיב שם דאין בזה ענין זריזין מקדימין ועי' שם סכ"ג דאין נפק"מ מתי עושה כי חל אח"כ], והיה מניח פת ותבשיל ונותן לא' שיזכה עבור כל בני הבית, ולבש הכובע והחליפה ואמר בהדין עירובא יהא שרא לנא לאפויי ולבשולי ולאטמוני ולאדלוקי שרגא ולאפוקי ולמעבד כל צרכנא מיומא טובא לשבתא לנא ולכל בני ישראל הדרים בעיר הזאת, והיה אוכלו בסעודה ג' (עי' משנ"ב סי' תקכ"ז סק"א) ואם החלה השניה היתה גדולה יותר בצע על הגדולה וטעם גם מחלה זו עי' בכ"ז בס' אלא (פ"ג ס"א ה'). ועי' בס' פתחי חיים (מכתב ע"ז ס"ג) דיכול לכתחילה להניח עירוב תבשילין גדול יותר מהנצרך לו ע"ד שיאכל מהעירוב ביו"ט, ועי' בס' שמענו כן ראינו (ח"ב סי' י"ז) שיש מצוה דרבנן לעשות עירוב תבשילין גם אם לא מבשל ואופה מיו"ט לשבת, ומ"מ בכה"ג לא יברך, [וכן הורה החזון איש לרבנו זצ"ל אחרי החתונה שהיה אוכל אצל הוריו ולא הוצרך לבשל שיעשה ע"ת ללא ברכה ועי' במשנ"ב סי' תקכ"ז סק"ה].

בחיוב קניית בגדי יו"ט לאשתו

השיב רבינו דמי שאין לו מעות לשמח אשתו בבגדים ליו"ט יבקש שתמחול לו, ואם לא מוחלת אונס רחמנא פטריה, [ובמועדי הגר"ח ח"א סי' רל"ב השיב דלא מהני מחילה רק אם רצונה בכך], ואינו מחויב ללות רק יש לו ליתן עד חומש מנכסיו, ואם הוא בכלל הוצאות יו"ט השיב מחצה למחצה אם מוציא כפי הרגילות, ואמר רבינו על עצמו, מעולם לא קניתי לרבנית בגדים חדשים ליו"ט, שהרי אני נותן לה את כל הכסף והיא מטפלת בו, וכיון שהיא מתעסקת בכסף אי"ז נוגע אלי, ואי"צ רק ליתן לה רשות לקנות כרצונה ויותר אי"צ, (שמענו כן ראינו ח"ב דיני יו"ט פ"ח). ושמעתי שעונה לשואל שיוציאים יד"ח גם בקניית בגדי שינה חדשים, (לשואל רבי סנדר פרייזלר נ"ו) ואמר דיתכן דגם בגרביים חדשות יוצא אם משמחה, ועי' במשנה ברורה (סימן רכ"ה ס"ק ג') בשהחיינו על כלים חדשים ומלבושים דתלוי אם הם דברים שלב האדם שמח בהם עני בראוי לו ועשיר בראוי לו. ובמועדי הגר"ח (ח"ב סי' שכ"ב) השיב רבינו זצ"ל דגם בכלים אפשר לקיים המצוה.

מדור זה נכתב לעילוי נשמת אבי מורי
הרב ברוך מאיר ב"ר יעקב ישעיהו ויסברג זצ"ל
ואמי מורתי מרת רבקה בת רבי פסח יעקב אנגל זצ"ל תנצב"ה

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

✍ רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק
☎ 053-3145900 ☎ 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי שי"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה-1586

קהילות 073-2757000 שלוחה-4310

שנים קדמוניות על גדולי הדורות

עובדות חדשות ונדירות מפי רבינו מרן זצוק"ל!

מדור שנים קדמוניות - לשבועות הבאים בעזה"

פרשת בהעלותך - הגאון רבי ראובן בענגיס בעל 'לפלות ראובן' (ז' סיון תשי"ג)

פרשת שלח - רבינו חיים מוואלוין מייסד ישיבת וואלוין ובעל 'נפש החיים' (י"ד סיון תקפ"א) | פרשת קרח - רבינו שלמה קלוגר בעל חכמת שלמה ועוד (ל' סיון תרכ"ט)

פרשת חוקת - רבינו אלהן בונם וסרמן הי"ד בעל 'קובץ שיעורים' (י"א תמוז תש"א) | פרשת בלק - רבינו ישראל איסרלין ה' פתחי תשובה' (ט"ו תמוז תרמ"ט)

נשמח לקבל מקוראינו הנאמנים מסמכים, תמונות, עובדות ומעשיות הקשורים להנ"ל

מכתבים למערכת

ג) אברך ת"ח חשוב שאביו היה ממקורביו של רבינו, היה תלמיד קרוב של רש"י בורנשטיין בישיבה, ומחמת היותו בקי גדול בשיעוריו, נתבקש מהתלמידים למסור אחרי השיעור "שיעור חזרה" על השיעור של הרב בורנשטיין, דא עקא, הוא הסתפק אם לעשות את הצעד הזה היות וזה יבוא על חשבון לימודיו במקצועות אחרים בתורה.

הוא הלך להתייעץ עם רבינו, וקיבל תשובה ברורה: אין שאלה בדבר! כדאי וכדאי; שיעוריו של ר' שמואל-יעקב הינם עמוקים ורחבים, ותועלת רבה תפיק ממסירת שיעורי החזרה הללו!

ד) וסיפר הגאון ר' גרשון ניומן (ממבצי התורה בארצות הברית): שפעם התלווה אל ר' שמואל-יעקב כשנכנס לרבינו כדי לשואלו דבר מה. ותיכף בהיכנסו אל חדרו של רבינו, קם ר' חיים מפני ר' שמואל-יעקב. משהצגתי את עצמי כבן ארצות הברית, והוספתי כי הנני ידידו של ר' שמואל-יעקב, הגיב ר' חיים מיד: אם כן, עליך לעלות ארצה! (כאומר - עם ידיד שכזה בארץ ישראל, מה לך ולגולת אמריקה?)...

ה) ואגב, ישנה עובדה מעניינת שאף היא לא ידועה, שסיפר רבי שמואל יעקב, שלילה קודם פטירתה של אשת רבינו, הרבנית קניבסקי, הוא חלם שהוא יורד לפני התיבה ואומר את התפילה הנאמרת אחרי קריאת התורה של שני וחמישי 'יהי רצון מפני אבינו שבשמים, לקיים בנו חכמי ישראל הם ונשיהם...', ואולם הוא 'נתקע' לפני המילה 'ונשיהם' ואינו מצליח להזכר בה.

ולמחרת נודע כי היא נסתלקה לבית עולמה. ת.נ.צ.ב.ה.

הגיע ומיד חזר

(הקטע הבא קיבלנו מהר"ר יצחק ל' שליט"א):

סיפר לי חתנא דבי נשיאה הגאון רבי שרגא שטינמן שליט"א שזוכר מצעירותו ממש, שפעם אחת היה אצל חמיו רבינו, ופתאום הגיע במיוחד מירושלים הגאון רש"י זצ"ל, וביקש שרוצה דחוף לפגוש את רבינו, וכיון שלא היה שייך לדבר עם רבינו כי היה סגור בחדרו, אמר

הגרש"י לר' שרגא שהוא בא רק בשביל לבקש ברכה לאיזה ענין פרטי (ופירט לו את הדבר) והוא מוכרח לחזור אז הוא ממנה אותו לשליח שיבקש הברכה עבורו, והוא תיכף חוזר לירושלים.

וכמובן שרבי שרגא ביצע את השליחות על הצד היותר טוב.

רבי שרגא שטינמן שליט"א

בחודשים האחרונות קיבלנו מאות תגובות למדור הפופולארי "שנים קדמוניות" שמתפרסם כאן מידי שבוע, לא את כל התגובות ניתן להדפיס, ואולם משנה חשיבות יש לתגובות אשר מוסיפות נופך למה שנכתב כבר, והשבוע בחרנו להביא את התגובות שהגיעו בימים האחרונים בלבד, ואי"ה עוד חזון למועד.

כהמשך למאמר בשבוע שעבר פרשת במדבר תשפ"ג, על הקשר שהיה בין רבינו מרן זצ"ל להגאון רבי שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל, הנני להביא דברים נפלאים ששלח אלי תלמידו הקרוב של רבי שמואל יעקב, הגאון רבי שמעון גוטליב שליט"א שזכה בשנותיו האחרונות להיות ממקורביו ולהסתופף בצילו.

א) על הפעם הראשונה בה הכיר הגרש"י את רבינו, סיפר לי רבינו שמואל יעקב בורנשטיין בעצמו: בהיותו אברך צעיר שלמד בכולל ב'מקור חיים', נקרתה לו הזדמנות לערוך היכרות עם תלמיד חכם בני ברק בגיל העמידה, אברך בכולל 'חזון איש', ושמו ר' חיים קניבסקי...

ר' חיים עסק אז בחיבור ספרו 'שונה הלכות'. הוא עלה לירושלים עם חיבורו זה בכתב יד, והגיע ל'מקור חיים'; רצונו היה ששנים מהאברכים, ר' שמחה בונם ולדנברג וגיסו ר' יעקב אשר פלדמן, יעברו על החיבור.

ר' שמואל-יעקב פגש בר' חיים והם שוחחו ביניהם בלימוד, שיחה שהתרחבה לכל מקצועות התורה. 'ראיתי מיד', סיפר לי אחר שנים רבות, 'כי ר' חיים הוא מלאך המושל בתורה'.

ב) מאז נפגשו כמה וכמה פעמים. יש והיה ר' שמואל-יעקב מגיע לביתו של ר' חיים באישון לילה, מקפץ בחדר לימודו של ר' חיים על מזרונני הילדים שעיתרו את כסאו וסטנדרו מכל העברים, והם היו יושבים יחד ומשוחחים בדברי תורה ובעמקי הסוגיות.

ר' חיים מצידו הפגין את הערכתו לר' שמואל-יעקב פעמים רבות מאוד. בכל עת אשר היה נכנס אליו, היה קם לפניו מלא קומתו. באירועים שנשתתפו יחד - כגון בזמני שמחה אצל הגאון ר' שלמה קניבסקי, בנו של רבינו וראש ישיבת קרית מלך - באופן קבוע היה ר' חיים מבקשו לשאת דברים.

רבי שמואל יעקב זצ"ל עובר לפני התיבה בבית המדרש 'לדרמן'